

Beschouwing van de architect Gerard van Zeijl

Na de website te hebben bekeken, stel ik vast dat je 'meesterlijke' verzameling voldoet aan de door jou genoemde criteria, zoals het laten verschijnen van het beeld dat in de steen verborgen is. Je intentie is om een beeldend evenwicht te vinden tussen de herkenbare expressie en de abstracte beleving. Een en ander roept een kleine beschouwing op die ik je hierbij geef.

De reeks beelden hebben een zodanig formaat dat dit bijdraagt aan het karakter van kleinood; het zijn als het ware uitvergroete sieraden. Dat wordt nog eens versterkt door de overwegend gepolijste huid van de beelden. Op deze wijze hebben de beelden, om met Rudy Kousbroek te spreken een hoge 'aibaarheidsfactor'. Ze spreken allereerst de zintuigen aan, ze roepen op tot kijken en tasten, maar hun veelal symbolische aard sluit zinnelijkheid merendeels uit om plaats te maken voor een meer geestelijk genot.

We zien een weelde aan wervelende ronde vormen. Vormen die de natuur abstraheren en waarin een enkele maal de geometrie om de hoek komt kijken, hetzij schetsmatig in het beeld zelf, hetzij op uitgesproken wijze in de sokkel. In het eerste geval lijken de beelden hun eigen sokkel te vormen, in het tweede geval zweeft het beeld en lijkt de sokkel te ontkennen dan wel er een polaire relatie mee aan te gaan.

Het is veelal afleesbaar dat de natuur via vis en vogel, een enkele maal via een ander dier de inspiratie vormt. Daar zowel lijnen als een lineaire ontwikkeling de aanzet tot plasticiteit zijn, (b)lijkt het laatste eerder te worden beschreven dan verbeeld. Vaak wordt via een titel of symboliek het beeld herkenbaar, waarmee ook op deze wijze het beeld in de werkelijkheid van de taal verankerd blijft. Sterker, het beeld wordt in de gevallen van Oli Slurf en Zwarte Eek hiernaar teruggeroepen. Een taal die nu eens humor dan weer mysterie bevat, maar altijd van optimisme en ontplooiing getuigt.

Ofschoon het beeld 'Monnikskap' de beschouwer ook via de titel aanspreekt is het hier zowel het zwarte materiaal als het meer uitgesproken driedimensionale karakter dat de plastische kwaliteit bevordert. Hiermee blijft het beeld in de steen verborgen, echter zodanig dat om met Heidegger te spreken: 'het verborgene op onverborgen wijze wordt getoond'. In termen van de kunstgeschiedenis gaat het tenslotte om beelden die vaak onder de categorieën van 'organisch', 'expressief' en 'metafoor' vallen, maar via de achtergrond van de maker van een metamorfose gestaltevorming blijk geven.

Eigenlijk gaat het om de intentie om fenomenen te verbeelden. Het resultaat betreft beelden die achter de werkelijkheid schuil gaan. Hij die deze beelden wil uitbeelden, treedt in de voetsporen van Kant, die het 'à priori' als voorbeeld c.q. als archetype poneerde. Meer precies is het de kunsttheoreticus Alois Riegl (1858 - 1906), die in zijn 'Stilfragen' de verhouding 'Abstraktion und Einfühlung' heeft beschreven om daarmee uit te komen bij de term 'Formwille' (de wil van de vorm c.q. van het materiaal zèlf), waarmee de instelling van de maker begrijpelijk wordt.

Gerard van Zeijl